

njega. Ob zidu je samevala gomila. S travo je bila porastla, in le tupatam je gledala bela roža iz trave. Kraj tistega groba se je spustil Kofetič na koleno. Odkril se je in je sklenil roke. Prijetno so dehtele širomokrog rože. Mračilo se je vednobolj, in mir je vladal okroginkrog.

»Katríca!« je zašepetal Kofetič in se je nagnil še niže k grobu. Zašumel je tedaj veter preko pokopališča, in trava in rože so zašepetale po grobovih.

»Katríca!« je ponovil Kofiteč, in preko lic so mu zadrsele solze. »Srečen sem zdaj! Našel sem sina in sem ga pritisnil na srce... O, da nisi dočakala tega ti, uboga moja žena...«

Vedno močnejše je vršel veter preko pokopališča. Delala se je že noč. Oglasil se je zvon v zvoniku. Kofetič pa je še vedno klečal kraj groba, in ustnice so mu šepetale molitev... Kmalu se je usul iz oblakov dež, gost in mrzel. In tedaj je vstal Kofetič in je odhitel proti domu.

(Dalje.)

Pravljica o hlapcu Andreju.

Tistega junijevega jutra, ko so kosci že na vse zgodaj vriskali na travnikih in mahali s kosami, so se za potočkom na Homarjevem travniku pomenkovale rožice med seboj. Vriskanje koscev jih je predramilo — pa so postale vse žalostne v svojih drobnih, nedolžnih srcih.

Vse dehteče je njih življenje — pa jim kosci hripavo vriskajo smrt. In kakor vsako leto, bo prišel hlapec Andrej počasnih korakov na travnik s koso in bo zamahnil po njih. Življenje je pa tako lepo, solnčno, smehljajoče, polno dehtenja — — —

Poménkovale so se rožice in se dogovorile, da zaprosijo hlapca Andreja, naj jih pusti živeti. Dobrega srca je hlapec Andrej in se bo gotovo dal pregovoriti.

Ko so prifrfrali zgodnji metulji na travnik, še pijani zaspanosti, so se jim rožice smejale, jih potresale z roso in jim pripovedovale, kaj so sklenile. Metulji so se veselili, posedli so k njim in so pili med z njihovih sladkih ustnic ter se radovali življenja.

Tedaj je pa že prišel hlapec Andrej s koso. Obstal je na stezi ob travniku, zasadil koso v tla, potegnil kamen iz osolnika in koso nabrusil. Rožice so bledele in trepetale strahu.

Ko je Andrej nastavil koso, da bi zamahnil, je zašumelo, zajokalo, zaprosilo po vsem travniku:

»Andrej, Andrej!«

Glasovi so bili toli sladki, mili, vzdihujoči in so lahno prišusteli na Andrejevo uho — kakor prijetno dehtenje.

Andreju je omahnila roka.

»Pusti nas, Andrej, pusti nas!« je vzdihnilo vse po travniku.

Še svoj živi dan Andrej ni slišal tako sladkih besed, tako drobnih, tako srebrnih glasov. Kar inako se mu je storilo v mehkem in dobrem srcu. Oprl se je na koso in je govoril:

»No, no, kaj pa mislite? Nikarite no! Jaz moram. Sinoči po večerji mi je velel gospodar: »Andrej, jutri boš pa tisti travnik za potočkom. Kar zjutraj zgodaj pojdi,« mi je dejal. No, no, jaz ne morem drugače!« Zopet je nastavil koso, da bi zamahnil.

Tedaj je po vsem travniku oživel, vse rožice so se zamajale, kakor bi hotele k njemu, pred njegove noge, ga prijeti za roko in poprositi, naj jim pusti življenje. Po vsem travniku je zazvenelo:

»Andrej, Andrej, usmili se nas!«

»I, no, no!« je mehko zavračal Andrej in solze so mu stopile v oči.

»Pusti nas, Andrej! Tako smo mlade in še vse nežne!«

»No, no!« Potegnil je Andrej z roko čez oči. »Ozmerjal me bo — gospodar, ker travnik ne bo pokošen,« je pripovedoval rožicam. »Pa naj le bo po vašem, no!«

Dejal je Andrej koso čez ramo, vtaknil pipico v usta in počasi šel proti domu.

»Bog plačaj, Bog plačaj, Andrej!« so se zahvaljevale rožice in so se veselo objemale.

Andrej pa je prišel domov na dvorišče in je obesil koso pod streho na kljuko.

»Si že pokosil?« se je začudil gospodar.

»Še ne. Pa tudi ne bom. Ne morem. Ko sem prišel tja, je ves travnik oživel in vse rože so me prosile, naj jih pustim, ker radi živijo. Branil sem se. Pa so le prosile. Oh, ti moj Bog, kakšni glasovi so to bili! Kakor med! — — Jaz ne bom kosil. Ne morem!«

»Zmešalo se mu je«, se je prestrašil gospodar. »Star je že, pa se mu je zmešalo.«

Ni ozmerjal hlapca. Odpovedal mu je službo in odštel prisluženi denar. Andrej je jokal in prosil, pa je le moral iti. In kamor je prišel, so ljudje rekli, da se mu je zmešalo, ko jim je pripovedoval to zgodbo.

Gospodar pa je poslal fantov na travnik. Ti so vriskali in kosili in se niso zmenili za rožice. Takrat je Andrej sedel za mejo in je jokal. Slišal je, kako so vzdihovaje umirale rože, in je plakal.

Potem je šel po svetu in se mu je hudo godilo. Nikjer ni dobil službe, ker so rekli, da je zmešan.

Ko pa je v revščini in v trpljenju umrl in so ga zakopali na zapuščenem kraju pokopališča, je zacvetelo na njegovem grobu vse polno rožic. Nihče ni sejal, nihče jih ni sadil, pa jih je bilo vedno poln grob. Ko so zveneale prve, so vzcvetele druge in zadehtele na grobu tretje. In ravno nad srcem pokopanega so cvetele rdeče.

Ko so ljudje hodili mimo in so to videli na grobu, so se čudili.

Bogdan.

